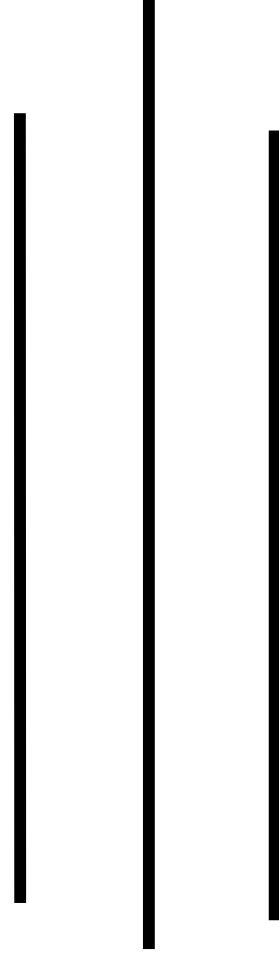

श्रद्धेय नगर प्रमुख श्री बाजी सिंह खड्काद्वारा

नगर सभामा प्रस्तुत

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

दिपायल सिलगढी नगरपालिका

सिलगढी, डोटी

मिति : २०८१/०३/०९

- यस गरिमामय नगर सभामा उपस्थित श्रद्धेय नगर उपप्रमुखज्यू तथा नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु
- प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतज्यू लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीज्यूहरु एवं पत्रकारज्यूहरु ।

यस गरिमामय नगर सभामा आगामी आ.व. २०८१।०८२ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु । यस अवसरमा लोकतन्त्र प्राप्त तथा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाको लागि समय समयमा भएका राजनीतिक आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

यस नगरसभामा नगरपालिकाको आगामी आ.व. २०८१।०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न पाउँदा मलाई खुसी लागेको छ । चालु आ.व. को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आवश्यक सहयोग गर्दै सुसंस्कृत, सन्दर र समृद्ध यस नगरपालिकाको विकासमा प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष सहयोग र समर्थन गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ मा व्यवस्था गरिएका स्थानीय तहका एकल अधिकार र अनुसूची ९ मा व्यवस्था गरिएका साभा अधिकार, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, संघीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रम साथै प्रदेश सरकारको बजेट तथा कार्यक्रम र मार्ग दर्शनलाई पूर्णतः अवलम्बन गर्दै यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ । यस नीति तथा कार्यक्रम निर्माणका लागि विषयगत समितिहरु, वडा समितिहरु, विभिन्न लक्षित समुहहरु, राजनैतिक दलहरु, विषयगत शाखाहरु तथा गैर सरकारी संघ संस्था, नागरिक समाज, सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञहरु लगायतबाट प्राप्त सुझावका लागि हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

स्थानीय सरकारको भूमिका निर्वाह गरिरहेको नगरपालिकाले सिमित स्रोत साधन बाट काम गर्नु पर्ने चुनौति हुंदाहुंदै पनि चालु आ.व. मा नगर बासीहरुको हित र सुविधाका लागि सुशासन, सामाजिक विकास एवं भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा स्रोत परिचालन गरि यस क्षेत्रको विकासका सम्बन्धमा केही अनुभूति योग्य कार्य गर्ने प्रयास गरिनेछ ।

अब म आगामी आ.व. २०८१।०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्दछु ।

१. कृषिलाई नगरको पहिलो प्राथमिकतामा राखी कृषकहरुलाई उन्नत जातका बीउ वितरण गरी नगरभित्र बांभो जमिन राख्न नदिने नीति अवलम्बन गरिनेछ । कपास खेतीलाई अभियानका विकास गरिनेछ । सोका लागि बीउ, र बजारीकरणको व्यवस्था गरिनेछ । कपास खेतीको विमा गर्ने व्यवस्था तथा कपास खेतीमा उत्कृष्ट कृषकलाई आवश्यक सहयोग तथा पुरष्कृत गरिनेछ । कृषकले गरेको उत्पादनको बजारीकरणको ग्यारेन्टी गरिनेछ । फलफूल, तरकारी तथा मसाला खेती प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

२. प्रदेश सरकारको सहयोगमा एउटा आधुनिक कोल्ड स्टोर निर्माण गरी कृषि उपजको भण्डारणको समुचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३. कलेना, प्याटी, धामीगाउँ, सिलगढी, पुन्ना, बागठाटा लेकठाटा, थाप्ला तथा रातुली क्षेत्रमा सिंचाइको प्रबन्धका लागि आवश्यक सिंचाइ पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
४. स्थानीय स्तरमा रोजगारि अभिवृद्धि गर्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु संगको साभेदारीमा विभिन्न किसिमका सीपमूलक तथा आयमूलक तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
५. पशु स्वास्थ्यका लागि आवश्यक औषधी व्यवस्थापन गरिने छ । नश्ल सुधारका लागि कृत्रिम गर्भाधानलाई विस्तार गरिने छ तथा यसका लागि पशु सेवा प्राविधिकको क्षमता विकास गरिने छ ।
६. नगरका सम्भाव्य धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रको विकास गर्न पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
७. सहकारी क्षेत्रलाई सुदृढ बनाउदै लगिनेछ ।
८. आर्थिक, सामाजिक, लैंगिक रुपमा पिछडिएका महिला, बालबालिका, दलित, अपांग, ज्येष्ठ नागरिकहरु लक्षित विभिन्न कार्यक्रमहरु आयोजना गरी समतामूलक समाज निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
९. युरोपियन युनियनको आर्थिक सहयोग तथा संयुक्त राष्ट्र संघीय एजेन्सी संस्थाहरु (UNFPA, UNICEF, UN WOMEN, ILO) को प्राविधिक सहयोगमा सञ्चालित **सशक्त महिला, समृद्ध नेपाल** परियोजना मार्फत महिलाहरुको सशक्तिकरण, लैंगिक हिंसा न्युनिकरण गर्नुका साथै आय आर्जनमा आवद्ध गरिनेछ ।
१०. लैंगिक हिंसा निवारण कोष अभिवृद्धि गर्दै लगिनेछ । लैंगिक हिंसा तथा अन्य कारणले सहाराविहिन महिलाहरुलाई लक्षित गरी व्यवस्थित सेफ हाउस सञ्चालन गर्न सेफ हाउस सञ्चालन कार्यविधि निर्माण गरी सो अनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ ।
११. लैंगिक हिंसा तथा अन्य कारणले प्रभावित व्यक्तिहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गरिनेछ
१२. नगरपालिकामा युवाहरुलाई परिचालन गरी कपडा उद्योग सञ्चालनका लागि आवश्यक उपकरण अनुदान स्वरुप प्रदान गरी कपडा उद्योग सञ्चालन गर्न कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
१३. दलित लगायत विभिन्न जातजातिका परम्परागत पेशागत कार्यलाई निरन्तरता दिन समयसापेक्ष सीप विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी प्रविधि मैत्री बनाइने छ । वादी समुदायलाई आयमूलक कार्यमा जोड्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
१४. विभिन्न लक्षित वर्गहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि कार्यहरु सञ्चालन गरिने छन् ।

१५. छाउपडी प्रथा न्युनिकरणका अभियानहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
१६. जातीय विभेद अन्त्यका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु ल्याइने छन् ।
१७. नगरभित्र रहेका मुक्त हलियाहरुको लगत संकलन कार्यलाई निष्कर्षमा पुर्याई क्रमशः पुर्नस्थापनाका कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।
१८. बालश्रम मुक्त वडा घोषणा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई नगरपालिकालाई चाँडै बाल श्रम मुक्त तथा बालविवाह मुक्त नगर घोषणा गरिनेछ ।
१९. बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त पालिका घोषणा गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरु अघि बढाइनेछ । आगामी आर्थिक वर्षमा कम्तीमा एक वडालाई बालमैत्री वडा घोषणा गर्न आवश्यक कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
२०. बालबालिका तथा गर्भवती महिलाहरुको पोषणमा सुधार गर्न आवश्यक कार्यक्रम विकास गरिनेछ ।
२१. माध्यमिक तहका विद्यालयहरुमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा पद्धतिलाई प्राथमिकता दिईनेछ । माध्यमिक विद्यालयको कक्षा ११/१२ मा विज्ञान संकाय सञ्चालन गरिहेका विद्यालयहरुलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
२२. शिक्षकको शिक्षण सुधारका लागि पेसागत तालिम सञ्चालन गरिने छ । उत्कृष्ट शिक्षक, विद्यार्थी तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिहरुलाई आर्थिक वर्षको अन्तमा पुरस्कृत गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२३. उत्कृष्ट विद्यालयलाई सम्मान सहित पुरस्कृत गरिनेछ ।
२४. विद्यार्थीको अनुपातमा शिक्षक संख्या कमी रहेका विद्यालयहरुमा दिइदै आइएको शिक्षक अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२५. विद्यालयमा विद्यार्थीको प्रतिभा पहिचानका कृयाकलापहरु सञ्चालन गरिने छ ।
२६. गरिब, दलित तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिने छ ।
२७. नगरमा स्थापना हुन लागेको इन्जिनियरिङ्ग क्याम्पसलाई आवश्यक सहयोग गरी चाँडै अध्ययन अध्यापनको वातावरण तयार गर्न पहल गरिनेछ ।
२८. बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता र विद्यालय कर्मचारीहरुलाई नगरपालिकाबाट दिइदै आएको थप पारिश्रमिकलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२९. अनाथ, अति विपन्न र बालश्रमिक बालबालिकालाई आवासीय सुविधा सहितको पठनपाठनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

३०. विभिन्न दिवसको अवसरमा नगर, वडा तथा पालिका स्तरीय खेलकुद कार्यक्रम आयोजनाको व्यवस्था गरिनेछ । खेलमैदानहरुको उचित संरक्षण तथा संवर्द्धन गरिनेछ ।
३१. खेलाडीको मनोबल उच्च राख्न विभिन्न विधाका उत्कृष्ट खेलाडीहरुलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
३२. विद्यालयमा खेल सामग्री वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३३. युवाहरुका लागि विभिन्न सीपमूलक तालिम दिइ व्यवसाय सुरु गर्न आवश्यक सामग्री, उपकरण अनुदान दिइनेछ ।
३४. स्वास्थ्य सम्बन्धि अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाहरु सवै नागरिक समक्ष पुर्याउन आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
३५. स्वास्थ्य सम्बन्धि सचेतना कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरी विशेषज्ञ स्तरीय स्वास्थ्य शिविरलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३६. नगरमा स्थापित ल्याव प्रयोगशालाहरुलाई थप व्यवस्थित बनाउदै लगिनेछ ।
३७. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नका लागि औषधिको अभाव हुन दिइने छैन ।
३८. स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आवश्यक भवन, उपकरण, औजारको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
३९. स्वास्थ्यकर्मीहरुको पेसागत विकासका लागि विभिन्न तालिमको आयोजना गरिनेछ ।
४०. विभिन्न सरुवा रोग नियन्त्रण, रोकथाम र उपचारका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ
४१. नगरभित्रका विद्यालयका विद्यार्थीहरुको स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था मिलाइने छ ।
४२. ऐतिहासिक पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरुको संरक्षण तथा विकासमा जोड दिइनेछ ।
४३. मौलिक संस्कृतिको जगेर्ना गर्दै सांस्कृतिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने नीति लिइनेछ ।
४४. नगर क्षेत्रमा रहेका परम्परागत मौलिक सांस्कृतिक सम्पदा तथा संस्कृतिलाई संवर्द्धन एवं संरक्षण गर्दै लगिने छ ।
४५. नगर क्षेत्र भित्र हुने धार्मिक पर्व र जात्राहरुको उचित संरक्षण गरिने छ ।
४६. स्थापित होमस्टेलाई आवश्यक सुदृढ गरिनेछ । साथै संघ सरकारको समन्वयमा बाइसधारा-दिल्पेश्वर मठ-सिलगढीको पुरानो बजारलाई सांस्कृतिक शहरको रुपमा विकास गर्न आवश्यक कार्य गरिनेछ ।

४७. निर्मित सडकहरु नियमित रुपमा मर्मत सम्भार गर्दै सडक किनारामा वृक्षारोपण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

४८. संघ, प्रदेश र स्थानीय तीनै तहको सहयोगमा खानेपानी क्षेत्रगत सुशासन परियोजना मार्फत खानेपानी र सरसफाइका क्षेत्रमा व्यवस्थित र दिगो रुपमा कामहरु अगाडि बढाइनेछ । फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ । नगरपालिका क्षेत्रमा आवश्यक सिचाई एवं अन्य आवश्यक पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरु ल्याइने छ ।

४९. नगरभित्र अनिवार्य रुपमा नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण कार्य अधि बढ्ने पद्धतिको विकास गरिने छ ।

५०. यस नगरपालिकाको वडा नं. २ को रानीपौवा नजिकैको स्थानमा व्यवस्थित बसपार्क निर्माण गर्न जग्गा प्राप्तिको प्रक्रिया सम्पन्न गरी नगर विकास कोषसंग आवश्यक ऋण लिई आवश्यक पूर्वाधारका काम अगाडि बढाइनेछ ।

५१. विकासमा जनताको अपनत्व बढाउन उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन हुने आयोजनाहरुमा अनिवार्य रुपमा जनताहरुको श्रम तथा लागत सहभागिता गराउन पहल गरिने छ ।

५२. नगरलाई आकर्षक बनाउन एवं वातावरण स्वच्छताको लागि वृक्षारोपण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।

५३. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ । जलवायु अनुकूलनमूलक कार्यक्रमहरु अधि बढाइनेछ ।

५४. नगरभित्रको फोहोरमैला विसर्जन केन्द्र (land fill Site) निर्माणका लागि जग्गा प्राप्त गरी निर्माणका लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ ।

५५. कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च राख्न तथा निजहरुको कार्यको प्रोत्साहन गर्न कार्य सम्पादनका आधारमा पुरस्कृत गरिने छ ।

५६. क्षमता विकास योजना अनुसार जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका विभिन्न कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।

५७. न्यायिक समिति बाट छिटो, छरितो र सर्वसुलभ न्याय सम्पादन गर्ने कार्यलाई विशेष जोड दिइनेछ । न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा सो कार्यमा संलग्न कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

५८. पारदर्शी, जवाफदेही, स्वच्छ र सदाचारयुक्त जनसहभागितामूलक सेवा प्रवाह गर्दै प्रभावकारी अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५९. निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्दै लगिनेछ ।

६०. भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशिलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

६१. आफ्नै वडा भवन नभएका वडाहरूको भवन निर्माण कार्यलाई क्रमशः अघि बढाइनेछ ।

६२. टोल विकास संस्था गठन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई गठित टोल विकास संस्थाहरूको क्षमता विकास गर्दै लगिनेछ ।

६३. स्थानीय तहको वित्तीय अधिकार सम्बन्धी व्यवस्थाको पूर्ण रुपमा पालना गर्दै वित्तीय प्रशासन सुधारका लागि व्यावसायिक, दक्ष र सुदृढ प्रशासनको विकास गर्ने र राजश्व परिचालनको दायरा बढाउन राजश्व सम्बन्धी अध्ययन गरिने छ । करका दायरा फराकिलो गरी न्युनतम करको दरबाट बढी राजश्व संकलन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

६४. वडा स्तरबाट राजश्व संकलन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनुका साथै सो सम्बन्धमा कर्मचारी र जनप्रतिधिहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

६५. आन्तरिक आय बढाउन निर्मित राजश्व सुधार योजनाको कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।

६६. नगरको आन्तरिक आय सुदृढीकरणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

६७. नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री बनाउदै लगिनेछ ।

६८. सामाजिक विकासका क्रियाकलापहरूको निरन्तरता, स्रोतपरिचालन र सुदृढीकरणका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरु संगको समन्वय तथा सहकार्यमा जोड दिइनेछ ।

६९. नगरपालिकाको आन्तरिक सुशासनलाई सुदृढ गर्न सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, प्रतिबेदनयुक्त अनुगमन प्रणालीको विकास, क्षमता विकास योजनाको कार्यान्वयन, आबधिक विकास योजना कार्यान्वयन जस्ता क्रियाकलापहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

अन्तमा यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा हामीले गरेको आग्रहलाई स्वीकार गरी विभिन्न बैठक तथा छलफलमा उपस्थित भई उल्लेखनीय सहयोग गर्नुहुने नगरकार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, विभिन्न विषयगत समितिका पदाधिकारीज्यूहरू, विभिन्न क्षेत्रका विज्ञज्यूहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी आ.व.को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियामा अहोरात्र खटिई सहयोग गर्नु हुने प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यसैगरी नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा प्रक्रियामा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रुपमा संलग्न भई हामीलाई रचनात्मक सुझाव र सल्लाह दिनुहुने सम्पूर्ण आदरणीय व्यक्तित्वहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

यस गरिमामय नगरसभाको सफलताको शुभकामना सहित प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा यहाँहरूको निरन्तर साथ र सहयोगको अपेक्षा गर्दै विदा चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

मिति : २०८१ साल असार ९ गते

बाजी सिंह खड्का

प्रमुख

दिपायल सिलगढी नगरपालिका

सिलगढी, डोटी